

Boekbesprekingen

David de Leeuw (2000), *Een taaie strijd: vijftiengintig jaar vakbondswerk op de Schelde*, Stichting FNV Pers, ISBN90-74736-25-4, 143 blz.

'Een taaie strijd' gaat over economische veranderingen en sociale strijd bij de Schelde in Vlis-singen van 1970-1995. De economische verande-ringen staan in het teken van afbraak van werk-gelegenheid en overleving. In 1970 werkten bij de Schelde nog ruim 3400 mensen, in 1996 nog 1800 exclusief de dochterbedrijven. De sociale strijd ging om maatschappijvernieuwing in de jaren zeventig. De vakbondsleden bij de Schelde steunden krachtig de maatschappijkri-tische koers van de Industriebond FNV en vormden een speerpunt voor de bond in de CAO-akties van 1972, 1973 en 1977. Vanaf 1980 keerde de aandacht naar binnen en ging de strijd om verbetering van het sociale beleid van de Schelde en behoud van werkgelegenheid.

David de Leeuw was één van de kaderleden bij de Schelde, die de taaie strijd 25 jaar heeft gevoerd. Als bestuurslid van de bedrijfsleden-groep of als OR-lid. Het verhaal is dus van bin-nenuit beschreven. De Leeuw combineert een grote kennis van zaken met inzicht in de grote lijnen, hij is tegelijk betrokken en gedegen.

Een van de meest interessante aspecten van het boek is het beeld dat eruit oprijst van strijd en samenwerking binnen het werknemers-kamp. Bestuur BLG, OR-fractie en OR, kader-groep de Schelde en kadergroep RSV, bedrijfsle-dengroep en districtsbestuurder c.q. bondsbe-stuur, FNV en de andere bonden bij de Schelde. In de gezamenlijke strijd tegen de werkgever is er ook veel spanning en strijd tussen deze ver-schillende partijen binnen het werknemers-kamp. Verschil in positie, gezichtspunt en be-langen leidt regelmatig tot felle discussies en

botsingen, maar zo corrigeert men elkaar ook. Het is de kunst de waarde van de verschillen en geschillen te erkennen zonder in verdeeldheid ten onder te gaan. Dat is bij de Schelde in rede-lijke mate gelukt. Altijd weer waren er mensen kaderleden of bezoldigde bestuurders die een-heid en samenwerking wisten te bewaren of te herstellen.

In april 1996 stopt het bestuur van de be-drijfsledengroep ermee en komt een einde aan het georganiseerde vakbondswerk bij de Schelde. Het vakbondswerk vindt vanaf dat moment weer plaats vanuit de OR en de bezol-digde bestuurder. We zijn weer terug bij af, de tijd voor 1973.

Is 25 jaar vakbondswerk dan voor niets ge-weest? Dat gelooft niemand. Het vakbonds-werk bij de Schelde is van grote waarde geweest voor de Industriebond FNV en voor de werkne-mers bij de Schelde. Wat dat laatste betreft was dat vooral de strijd voor een zo gering mogelijk verlies van werkgelegenheid, een goed sociaal plan en steun aan leden, die ontslag was aange-zegd. Daarnaast beschrijft het hoofdstuk Be-drijvenwerk in uitvoering belangrijke andere individuele en collectieve zaken, die het bedrij-venwerk in die 25 jaar heeft opgepakt.

Waarom kwam er in 1996 een einde aan het georganiseerde vakbondswerk bij de Schelde? Ik denk enerzijds door vermoeidheid van het oude kader. 25 Jaar harde strijd eiste zijn tol. Anderzijds meldde zich onvoldoende nieuw kader, omdat mensen en tijden zijn veranderd. Rekening moet worden gehouden met de indi-vidualisering en een andere invulling van het begrip solidariteit. Een oud-bestuurder van de Industriebond FNV, één van de zeventien geïnterviewde sleutelpersonen, formuleerde dit trefzeker: 'De vakbeweging moet reorganise-ren zodat zij enerzijds de ruimte biedt aan de

beter opgeleide en dus mondiger mens, die zelf wil beslissen waar zijn behoeftes liggen, welke prioriteiten er moeten worden gesteld en aan welke activiteiten wordt deelgenomen. En anderzijds een duidelijk geformuleerd gemeenschappelijk bondsbeleid, zodat echte belangenbehartiging mogelijk is en die gelijktijdig uitnodigt tot solidariteit.' (blz. 121-122). Dat is de lering, die uit 25 jaar vakbondswerk op de Schelde getrokken kan worden.

Ger van Vliet

Binnengekomen boeken

Bundels

Rifka M. Weehuizen (Red.) (2000), *Toekomst@-werk.nl: reflecties op economie, technologie en arbeid*, Den Haag: Stichting Toekomstbeeld der Techniek (STT) (Reeks: STT 63), ISBN: 90-804496-4-4, 532 blz.

Denise de Ridder, Karlein Schreurs & Wilmar Schaufeli (Red.) (2000), *De psychologie van vermoeidheid*, Assen: Van Gorcum, ISBN: 90-232-3601-7, 110 blz., Hfl. 32,50

Irene Houtman, Wilmar Schaufeli & Toon Taris (Red.) (2000), *Psychische vermoeidheid en werk: cijfers, trends en analyses*, Den Haag: NWO / Alphen aan den Rijn: Samsom (Uitgave in het kader van het NWO PRIORITEIT-programma 'Psychische vermoeidheid in de arbeidssituatie' (PVA)), ISBN: 90-14-06858-1, 147 blz.

Marc van der Meer & Evert Smit (Red.) (2000), *Innovatie of imitatie? CAO-vernieuwing op ondernemingsniveau*, 's-Gravenhage: Elsevier Bedrijfsinformatie (in samenwerking met Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies (AIAS) en Basis & Beleid organisatieadviseurs), ISBN: 90-5749-647-X, 154 blz., 15 Euro

Marc Maurice & Arndt Sorge (Eds.) (2001), *Embedding organizations: Societal analysis of actors, organizations and socio-economic context*, Amsterdam: Benjamins (Reeks *Advances in organization studies*, vol. 4), ISBN: 90-272-3301-2, 433 blz.

Diana Watts & Kees van Veen (Red.) (1999), *Managementideeën in vol bedrijf: ervaringen van Nederlandse bedrijven met procesorganisatie, teams en ICT* Schoonhoven: Academic Service economie en bedrijfskunde, ISBN: 90-5261-308-7, 180 blz.

Jeroen Weesie & Werner Raub (Eds.) (2000), *The management of durable relations: Theoretical models and empirical studies of households and organizations*, Amsterdam: Thela Thesis, ISBN: 90-5170-516-6, 153 blz. (with a CD-ROM containing 35 full-length papers)

Monografieën

Willem Trommel (1999), *ICT en nieuwe arbeidspatronen: een literatuurstudie*, Den Haag: Rathenau Instituut (Reeks: Werkdocument Rathenau Instituut 72), ISBN: 90-346-3765-4, 124 blz.

W.C.L. van der Grinten (1999), *Arbeidsovereenkomstenrecht* (19e druk), Deventer: Kluwer, ISBN: 90-268-3484-5, 353 blz., Hfl. 70,-

A.C.J. de Leeuw (2000), *Bedrijfskundig management: primair proces, strategie en organisatie*, Assen: Van Gorcum, ISBN: 90-232-3582-7, 555 blz.

Arend Buitendam (2001), *Een open architectuur voor arbeid en organisatie*, Assen: Van Gorcum, ISBN: 90-232-3670-X, 293 p

Dissertaties

Noortje Wiezer (1999), *Sturing in organisaties: een empirisch onderzoek naar de relatie tussen sturing en succes in 52 bedrijven*, Amsterdam: Thela Thesis, Proefschrift Universiteit van Amsterdam, ISBN: 90-5170-491-7, 190 blz.

Carolien Metselaar (2000), *Sociaal-organisatorische gevolgen van kennistechnologie: een procesbenadering en actorperspectief*, Proefschrift Universiteit van Amsterdam (Reeks: SIKS-dissertatie reeks 2000-3), ISBN: 90-9013874-9, 291 blz.

H.F.D. Hassink (2000), *Use and usefulness of financial accounting and auditing: the case of trade union bargainers*, Maastricht: Universi-

taire Pers Maastricht, Proefschrift Universiteit Maastricht, ISBN: 90-9014428-5, 224 blz.

Freek B. Schiphorst (2001), *Strength & Weakness: The Rise of the Zimbabwe Congress of Trade Unions (ZCTU) and the Development of Labour Relations, 1980-1995*, Proefschrift Universiteit Leiden, (S.l.:s.n), 449 blz.

Ruud van Dael (2001), 'Iets met computers': over beroepsvorming van de informaticus, Delft: Eburon, Proefschrift Katholieke Universiteit Nijmegen, ISBN: 90-5166-827-9, 267 blz.

Rapporten

Nico van Nimwegen & Gijs Beets (Red.) (2000), *Bevolkingsvraagstukken in Nederland anno 2000*, Den Haag: Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (Reeks: NiDi rapport no. 58), ISBN: 90-70990-81-4, 260 blz.

Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen / Sociale Verzekeringsraad, Directoraat Informatievoorziening en Onderzoek (2000), *Kroniek van de sociale verzekeringen: wetgeving en volume-ontwikkeling in historisch perspectief*, Zoetermeer: SVr (Reeks: Statistiek / Sociale Verzekeringsraad), ISSN: 1383-5173

Stichting van de Arbeid (2000), *Met minderheden meer mogelijkheden: Terugblik op het 2e Stichtingsakkoord over het minderheden beleid*, Den Haag: Stichting van de Arbeid (Reeks: Stichting van de Arbeid; nr. 13/00), ISSN: 1381-8732